

Nazwa kwalifikacji: **Przygotowywanie sprzętu, odczynników chemicznych i próbek do badań analitycznych**

Oznaczenie kwalifikacji: **A.59**

Wersja arkusza: **X**

A.59-X-15.08

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2015

CZĘŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Zamieszczony piktogram przedstawia substancję o klasie i kategorii zagrożenia:

- A. sprężone gazy pod ciśnieniem.
- B. niestabilne materiały wybuchowe.
- C. gazy utleniające, kategoria zagrożenia 1.
- D. gazy łatwopalne, kategoria zagrożenia 1.

Zadanie 2.

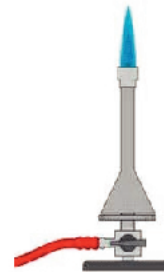
Piktogram **nie jest** wymagany dla

- A. mieszanin samoreaktywnych typu G.
- B. substancji działających drażniąco na skórę.
- C. substancji działających drażniąco na oczy.
- D. substancji powodujących korozję metali.

Zadanie 3.

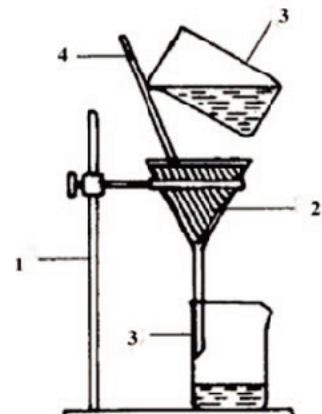
Na rysunku przedstawiono palnik

- A. Teclu.
- B. Meckera.
- C. Bunsena.
- D. Liebiega.

Zadanie 4.

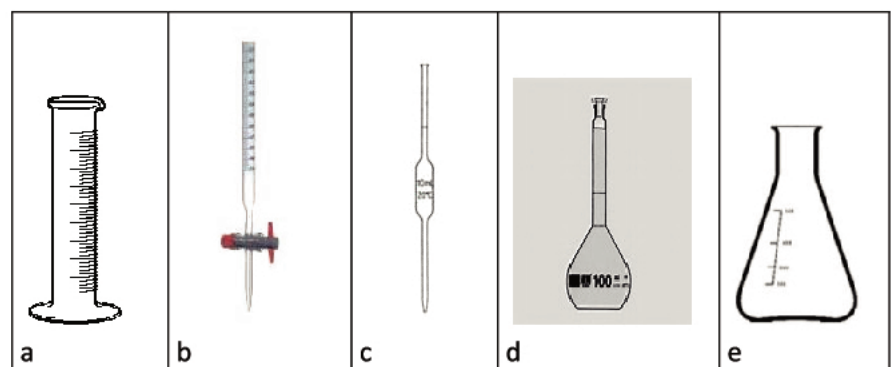
Numerem 4 na rysunku oznaczono

- A. lejek.
- B. statyw.
- C. zlewkę.
- D. bagietkę.

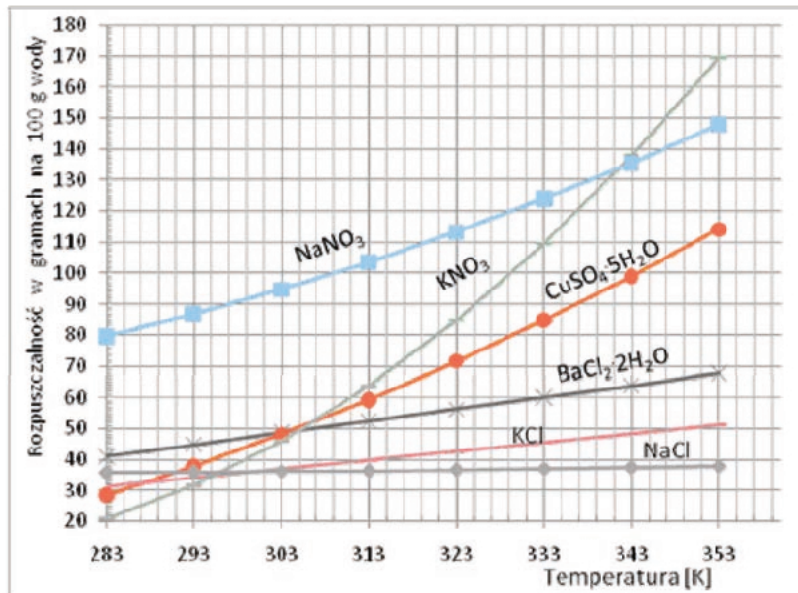
Zadanie 5.

Na których rysunkach przedstawiono sprzęt miarowy?

- A. a, c, d, e
- B. a, b, c, d
- C. a, c, e
- D. b, c, e

Wykres do zadań 6 i 7

Zadanie 6.

Korzystając z wykresu określ, w jakiej temperaturze należy rozpuszczać azotan(V) potasu, aby całkowicie rozpuścić 110 g soli w 100 g wody.

- A. 35°C
- B. 46°C
- C. 54°C
- D. 60°C

Zadanie 7.

Korzystając z wykresu określ, której substancji można rozpuścić najwięcej w temperaturze 30°C.

- A. Azotanu(V) sodu.
- B. Chlorku sodu.
- C. Azotanu(V) potasu.
- D. Chlorku potasu.

Zadanie 8.

Odczynniki chemiczne, stosowane zazwyczaj do prac preparatywnych i analitycznych jakościowych, cechujące się czystością 99-99,9%, określa się jako

- A. spektralnie czyste.
- B. czyste do analiz.
- C. chemicznie czyste.
- D. czyste.

Zadanie 9.

„W zlewce o pojemności 250 cm³ rozpuść w 50 cm³ wody destylowanej 5 g uwodnionego siarczanu(VI) miedzi(II). Do roztworu dodaj 16,7 cm³ roztworu NaOH o stężeniu 6 mol/dm³. Następnie dodaj 10 g glukozy w celu przeprowadzenia reakcji redukcji jonów miedzi(II) do miedzi(I). Ostrożnie ogrzewaj zlewkę z mieszaniną reakcyjną do otrzymania czerwonego osadu (...)Osad odsącz, przemyj alkoholem i susz na bibule na powietrzu.”

Zamieszczony fragment procedury opisuje sposób otrzymywania

- A. Cu₂O.
- B. CuO.
- C. Cu(OH)₂.
- D. Na₂SO₄.

Zadanie 10.

Podczas transportu próbek wody wskazane jest, aby próbki były

- A. zakwaszone do pH <6.
- B. schłodzone do temperatury 2 – 5°C.
- C. wystawione na działanie światła.
- D. zalkalizowane.

Zadanie 11.

Ile gramów NaCl otrzymuje się po odparowaniu do sucha 250 g 10% roztworu?

- A. 250 g
- B. 25 g
- C. 2,5 g
- D. 0,25 g

Zadanie 12.

W razie obłania się stężonym roztworem zasady należy jak najszybciej

- A. użyć amoniaku.
- B. zmyć bieżącą wodą.
- C. poleć 3% roztworem wody utlenionej.
- D. zastosować 5% roztwór wodorowęglanu sodu.

Zadanie 13.

Rozdzielanie ciekłej mieszaniny poprzez odparowanie, a następnie skroplenie jej składników, to

- A. destylacja.
- B. chromatografia cieczowa.
- C. ekstrakcja w układzie ciecz – ciecz.
- D. adsorpcja.

Zadanie 14.

Butle gazowe (czasze butli) z wodorem oznaczone są kolorem

- A. jasnozielonym.
- B. żółtym.
- C. niebieskim.
- D. czerwonym.

Zadanie 15.

Aby przygotować 250 cm³ 0,2-molowego roztworu wodorotlenku sodu, należy odważyć

- A. 0,05 g stałego NaOH.
- B. 2,00 g stałego NaOH.
- C. 2,50 g stałego NaOH.
- D. 25,0 g stałego NaOH.

$$M_{\text{NaOH}} = 40 \text{ g/mol}$$

Zadanie 16.

Sączków o najmniejszych porach, zwanych „twardymi” i oznaczonych kolorem niebieskim używa się do sączenia osadów

- A. serowatych.
- B. galaretowatych.
- C. grubokrystalicznych.
- D. drobnokrystalicznych.

Zadanie 17.

Na podstawie danych w tabeli wskaż, którego środka suszącego można użyć do osuszenia związku o wzorze (CH₃)₂CO

Środek suszący	Stosowany do suszenia	Nie nadaje się do suszenia
Na	Eter, węglowodory, aminy trzeciorzędowe	Chlorowcopochodne węglowodorów
CaCl ₂	Węglowodory, aceton, eter, gazy obojętne	Alkohole, amoniak, aminy
Żel krzemionkowy	W eksykatorze	HF
H ₂ SO ₄	Gazy obojętne i kwasowe	Związki nienasycone, alkohole, substancje zasadowe

- A. Na
- B. CaCl₂
- C. H₂SO₄
- D. żel krzemionkowy

Zadanie 18.

Rozpuszczalniki organiczne należy przechowywać

- A. w szafach metalowych.
- B. w szafach drewnianych.
- C. w miejscu nasłonecznionym.
- D. w miejscu ogólnodostępnym.

Zadanie 19.

Pod pojęciem czułości bezwzględnej wagi należy rozumieć

- A. największe dopuszczalne obciążenie wagi.
- B. najmniejsze dopuszczalne obciążenie wagi.
- C. największą masę, która powoduje zauważalne wychylenie wskazówki.
- D. najmniejszą masę, która powoduje zauważalne wychylenie wskazówki.

Zadanie 20.

Błąd względny ważenia na wadze o dokładności 0,1 g dla próbki o masie 1 g wynosi

- A. 0,1%.
- B. 1%.
- C. 10%.
- D. 100%.

Zadanie 21.

Które oznaczenie znajduje się na naczyniach szklanych kalibrowanych na wlew?

- A. R
- B. W
- C. In
- D. Ex

Zadanie 22.

Aby nie dopuścić do trwałego połączenia szlifowanych elementów aparatury laboratoryjnej, należy

- A. przed połączeniem szlify przepłukać acetonem.
- B. przed połączeniem nasmarować szlify wazeliną.
- C. dokładnie umyć i wysuszyć aparaturę.
- D. przed połączeniem nasmarować szlify gliceryną.

Zadanie 23.

Część partii pobrana jednorazowo z jednego miejsca towaru opakowanego lub z jednego opakowania jednostkowego nosi nazwę próbki

- A. analitycznej.
- B. średniej laboratoryjnej.
- C. pierwotnej.
- D. ogólnej.

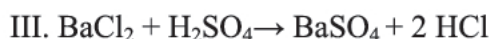
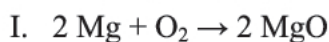
Zadanie 24.

Cieczy nie wolno ogrzewać w szczelnie zamkniętych naczyniach, ponieważ

- A. grozi to zalaniem palnika.
- B. zwiększa to jej toksyczność.
- C. występuje niebezpieczeństwo zgaszenia płomienia.
- D. wzrost ciśnienia może doprowadzić do wybuchu.

Zadanie 25.

Wskaż, do jakiego typu należą zamieszczone równania reakcji.

- A. I – synteza, II – analiza, III – wymiana pojedyncza.
- B. I – analiza, II – synteza, III – wymiana podwójna.
- C. I – wymiana pojedyncza, II – analiza, III – synteza.
- D. I – synteza, II – analiza, III – wymiana podwójna.

Zadanie 26.

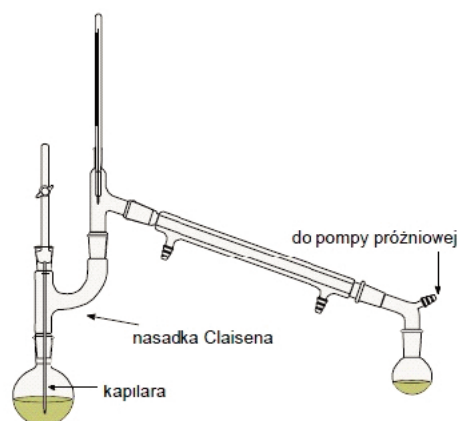
Kancerogenne substancje są

- A. uczulające.
- B. mutagenne.
- C. rakotwórcze.
- D. enzymatyczne.

Zadanie 27.

Przedstawiony na rysunku zestaw służy do destylacji

- A. pod zmniejszonym ciśnieniem.
- B. frakcjonowanej.
- C. z parą wodną.
- D. prostej.

Zadanie 28.

Wybierz sprzęt niezbędny do wykonania miareczkowania.

- A. Pipeta, kolba stożkowa, lejek, statyw.
- B. Biureta, kolba stożkowa, kolba miarowa, statyw.
- C. Biureta, kolba miarowa, lejek do biurety, statyw.
- D. Biureta, kolba stożkowa, lejek do biurety, statyw.

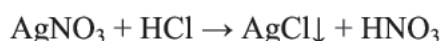
Zadanie 29.

Oblicz objętość roztworu NaOH o stężeniu 1 mol/dm^3 potrzebną do sporządzenia 50 cm^3 roztworu NaOH o stężeniu $0,4 \text{ mol/dm}^3$.

- A. 50 cm^3
- B. 25 cm^3
- C. 20 cm^3
- D. 10 cm^3

Zadanie 30.

Chlorek srebra otrzymywany jest w reakcji przebiegającej zgodnie z równaniem chemicznym:

Określ wydajność procentową reakcji, jeżeli do roztworu zawierającego $17,00 \text{ g}$ azotanu(V) srebra dodano kwasu solnego i uzyskano $10,01 \text{ g}$ osadu.

- A. 50%
- B. 60%
- C. 70%
- D. 100%

$$M_{\text{AgNO}_3} = 170 \text{ g/mol}$$

$$M_{\text{AgCl}} = 143 \text{ g/mol}$$

Zadanie 31.

Do pojemników na odpady stałe, przeznaczone do utylizacji, nie wolno wprowadzać bezpośrednio cyjanków i związków kompleksowych zawierających jony cyjankowe ze względu na

- A. powolne rozkładanie się związków.
- B. wytwarzanie toksycznych par lub gazów.
- C. zajście gwałtownej, egzotermicznej reakcji.
- D. wydzielania się związków o drażniącym zapachu.

Zadanie 32.

W wyniku rozkładu 100 g węglanu wapnia, otrzymano 25 g tlenku wapnia. Wydajność procentowa reakcji wynosi

- A. 100%
- B. 56,0%
- C. 44,6%
- D. 4,4%

$$M_{\text{CaCO}_3} = 100 \text{ g/mol}$$

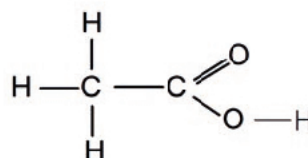
$$M_{\text{CaO}} = 56 \text{ g/mol}$$

Zadanie 33.

Związek o podanym wzorze to kwas

- A. aminooctowy.
- B. glicerynowy.
- C. asparginowy.
- D. octowy.

Zadanie 34.

Przewody instalacji rurowych w laboratorium chemicznym są oznakowane, zgodnie z obowiązującymi normami, różnymi barwami. Polska Norma PN-70 N-01270/30 przewiduje dla wody kolor

- A. żółty
- B. zielony.
- C. niebieski.
- D. czerwony.

Zadanie 35.

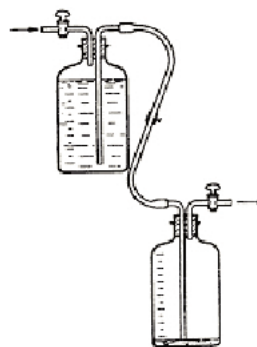
W trakcie pobierania stężonego roztworu kwasu solnego należy pracować pod włączonym dygestorium oraz należy użyć

- A. fartucha, okularów ochronnych, maski ochronnej, rękawic lateksowych.
- B. okularów ochronnych, rękawic lateksowych, maski ochronnej.
- C. fartucha, okularów ochronnych, rękawic kwasoodpornych.
- D. rękawic kwasoodpornych, maski ochronnej.

Zadanie 36.

Na rysunku przedstawiono

- A. lepkościomierz Englera.
- B. aspirator do poboru próbek gazu.
- C. zestaw do oczyszczania cieczy.
- D. destylator.

Zadanie 37.

Zjawisko chemiczne polegające na przechodzeniu substancji stałej do roztworu, połączone z reakcją tej substancji z rozpuszczalnikiem, to

- A. krystalizacja.
- B. roztwarzanie.
- C. ekstrakcja.
- D. rozpuszczanie.

Zadanie 38.

Do przeprowadzenia procesu ekstrakcji służy

- A. aparat Kippa.
- B. kolba ssawkowa.
- C. pompa próżniowa.
- D. aparat Soxhleta.

Zadanie 39.

Wskaż jaka zawartość chlorków w próbce wody pozwala na wykorzystanie tej wody do produkcji betonu zgodnie z normą PN-EN 1008.

Wymagania dotyczące zawartości chlorków w wodzie do produkcji betonu według normy PN-EN 1008	
substancja	dopuszczalna wartość w mg/dm ³
chlorki	1000

- A. 10 g/dm³
- B. 1000 g/m³
- C. 10⁷ mg/m³
- D. 1000 g/dm³

Zadanie 40.

Substancje utleniające opisuje piktogram

A.

B.

C.

D.

